

Pátosz vörösben

Bíró Mihály plakátjai

➔ Museum für angewandte Kunst, Bécs

➔ 2010. október 6 – 2011. január 9.

BÍRÓ MIHÁLY (1886–1948) a magyar plakátművészet kiemelkedő alakja. Bár életének felét, illetve alkotó éveinek nagy részét ugyan külföldön töltötte, legismertebb munkája mégis az 1912-ben, a magyar szociáldemokraták folyóirata, a Népszava részére készített plakátjain megjelenő vörös munkásfigurája: egy nagy kalapáccsal lesújtani készülő, feltűnően izmos, sőt monumentális, ugyanakkor mégis személytelen, nemiszerv nélküli alak.

Bíró Ausztriába való emigrációja után szinte azonnal politikai jellegű plakátjaival tűnt fel. Az 1920-as osztrák parlamenti választások alkalmából ő tervezi az osztrák Szociáldemokrata Párt plakátjait. A szociáldemokraták lapjának, az Arbeiter-Zeitungnak is dolgozik, de emellett – többek között – a helyi magyar emigráció által kiadott lapoknál is vállal megbízásokat. Mindeközben a reklámgrafika területén is dolgozik; így születnek a bécsi nemzetközi vásár, az illatszerek gyártó Mem cég és az Abadie cigarettapapírgyártó cég termékeit reklámozó plakátjai. Bíró 1919 és 1928 közötti bécsi tartózkodása sikertörténetnek tekinthető, mely után mint ismert művész költözik át Berlinbe, ahol az UFÁ-nál helyezkedik el és filmplakátokon dolgozik. 1932 és 1934 között ismét Bécsben él, az egyre élesedő politikai helyzetben azonban nehezen kap megbízásokat. 1934-ben, amikor a kiéleződő helyzet polgárháborúba torkollik, Bíró végleg elhagyja Ausztriát.

A bécsi kiállítás kiemeli az 1920-as *Horthy-Mappát*, egy 20 lapból álló litográfia-sorozatot, amely a fehérterror atrocitásait ábrázolja sokkoló erővel. A kivégzések, kínzások, megalázások direktsége Jaques Callot-ra és Francisco Goyára emlékeztet. A katalógus ennek a hagyománynak részletes ikonográfiai elemzést szentel, kiemelve, hogy Bíró jelenetei az 1920 májusában elkészült úgynevezett Wedgewood-jelentésben – amely egy, a fehérterror büntetteit kivizsgáló nemzetközi bizottság tapasztalatait foglalta össze – felsoroltak illusztrációinak tekinthetők. Bíró alkalmazott grafikái révén tehát az 1910-es és 1920-as évek nemzetközi szocialista művészetének egyik fontos alkotója. Horn Emil 1996-ban megjelent katalógusa (*Bíró, Mihály 1886–1948*. Hannover: PlakatKonzepte) 189 db Bíró-plakátot sorol fel, ebből 45 van a bécsi Iparművészeti Múzeum gyűjteményében. Bíró Julius Klinger, Josef Binder és Hermann Kosel mellett a 20. századi osztrák plakátművészet egyik meghatározó alakjának számít.

Életműve stilisztikailag nehezen sorolható be, mivel az a kor számos törekvésének nyomait magán viseli, amelyeket mindig az adott feladatnak megfelelően használt fel. Szecessziós, expresszív és funkcionalista elemek egyaránt felfedezhetők nála. Bíró munkásságának egészére ezek sajátos ötvözeete jellemző: így például az expresszív színek (mint például a vörös), a „nyugtalan” körvonalakkal, esetenként a szecessziós síkszerűséggel és szinte kizárólag realiztikus figurativitással dolgozó illusztratív, néha „karikatúra”-stílus, melyen Bíró (ahogy ezt a jelenlegi kiállítás is szemlélteti), soha nem lépett túl. A felsorolt elemeket viszont olyan művészi erővel alkalmazta, hogy alkotásai a plakát műfaján belül maradandónak bizonyultak. A plakát műfajára jellemző sík- és jelszerűség érdekében Bíró a mondanivalónak rendelte alá műveinek elemeit, drámai elrendezésű, áttekinthető kompozíciókat szerkesztett, redukálta vonalvezetését és színpalettáját. Mindez megfelelt a szociáldemokraták a munkás és munkánélküli tömegek mobilizálására irányuló propagandamódszereinek.

Bíró életművében élesen elkülönül egy a húszas évek első felében keletkezett plakátcsoporthoz, amely a reklámplakátok sajátos ellentmondásait viseli magán. A fogyasztási cikkek (*Mem* 1921, *Abadie* 1923), illetve magának a konzumálásnak (*Bécsi Nemzetközi Vásár* 1922) a reklámozása – a kordivatnak megfelelően – a legújabb tipográfiai elemekkel történik, amelyek sajátos, monumentalizált formában jelennek meg. Ezeknek a munkáknak az esetében a harmincas évek nemzetközileg meghatározó stílusa, a német, olasz és szovjet képzőművészetre jellemző modernisztikus és ugyanakkor monumentális formamegoldások vetítik itt előre árnyékukat, ahol az absztrakt jelek (itt az építészeti elemként kezelt betűk) között elveszik az anonim – jellemző módon tömegként megjelenő – ember.

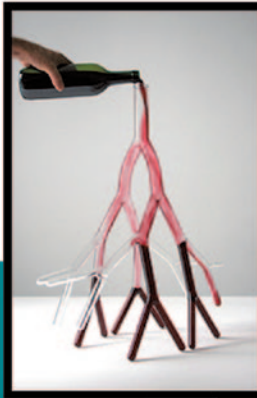

BÍRÓ MIHÁLY
Abadie Axa, 1923, litográfia © MAK

Bíró köztudottan nem ezekkel a plakátokkal írta be magát az alkalmazott grafika történetébe, hanem az említett két szociáldemokrata kampány (1912, Magyarország; 1920, Ausztria) sikeres támogatásával. Ami itt szembeűnőd, az a politikailag radikális tartalom formailag konzervatív megjelenítése. Bíró magyar és osztrák közönsége tehát nyilvánvalóan ezen erővonalak mentén volt mozgósítható. Egy generációk óta egyre égetőbbé váló társadalmi probléma radikális – többek között a történelemből ismert forradalmi – megoldása csakis a már bevált és ismert formai ábrázolásokat engedte meg. A formai újítások inkább idegenkedést váltottak ki, legfeljebb az elitet – pontosabban: azokat, akik bizonyos árucikkek vásárlásával egy modernnek tartott életformát próbáltak képviselni – szólították meg, nem pedig a tömegeket, és velük azt az ízlést, amely a politikailag meghatározó erőket motiválta. Bíró sikere tehát a kor képzőművészeti avantgárdjainak „sikertelenségével” állítható szembe. A kor mozgalmi közül a legismertebb Bauhaus is csak egy kis közönség számára jelentette a modernitás alternatíváját.

Bíró ugyan kritizálta az 1920-as évek konstruktivizmusát és új tárgyiaságát (mégpedig az itt látható 1921 és 1923 között keletkezett művei után egy évtizeddel, a *Gebrauchsgraphik* című folyóirat 1932-es évfolyamának egyik cikkében), egyes plakátjain azonban egyértelműen azonosíthatóak az ilyesfajta stílusselektumok. Amikor Bíró a monumentalitás hatásával dolgozó betűplakátokat alkot és ily módon az absztraktabb, modernisztikus design elemeivel kísérletezik, akkor a betűk perspektivikus mélységét, architektonikusan ható elemi erejét, az ábrázolt tárgyak plaszticitását állítja a szuggesztivitás szolgálatába. A kalapáccsos ember és egy illatszere cég nevének a betűi grafikai szempontból egyenrangúak, s mint ilyenek, egyaránt a propagandisztikus cél – legyen az politikai vagy üzleti jellegű – érdekében bevetett grafikai elemek.

Ha meg akarjuk érteni az 1920-as évek első felének bécsi magyar avantgárdjának jelentőségét, érdemes összehasonlítani Kassák Lajos, Bortnyik Sándor és Uitz Béla akkori műveit Bíró sikeresnek és ismertnek nevezhető egykorú alkotásaival. Bíró műveivel az az erőterv válik láthatóvá, amelyben az avantgárd képzőművészet csak mint periférikus jelenség kaphatott helyet.

HOW WINE BECAME MODERN

Design + Wine 1976 to Now

November 20, 2010 - April 17, 2011

BEHIND THE SCENES WITH A SOL LEWITT

SUTCLIFFE EXPOSES YOU TO ART

ARTMAKERS: SHADOWSHOP NEEDS YOU!

ROCK OUT WITH YOUR EASTERN BLOC OUT

→ Buy Tickets → Rent Our Space → Read Our Blog → Sign Up for e.news

San Francisco Museum of Modern Art 151 Third Street (between Mission + Howard), San Francisco, California 94103 [Hours + Directions](#)

http://www.sfmoma.org

ISTANBUL MODERN

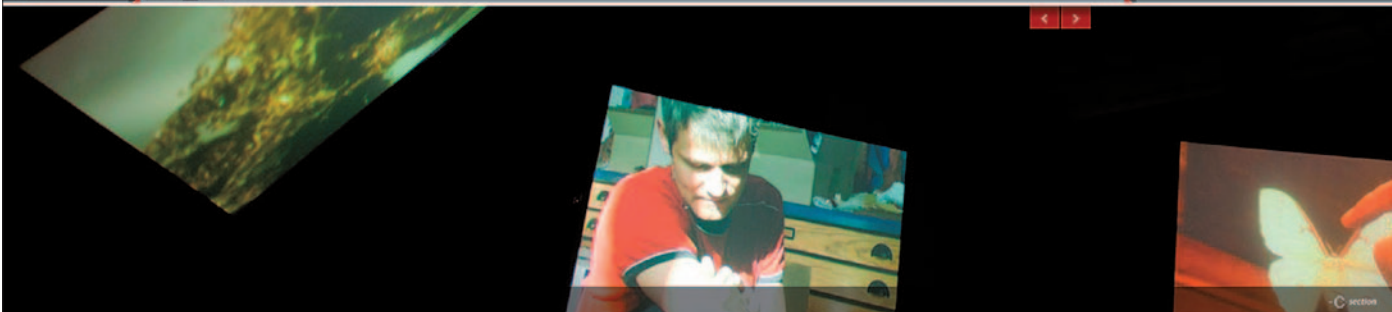

A SPECIAL AWARD FROM EMF
Istanbul Modern was awarded a Special Commendation from the European Museum Forum in 2009.

3 / 5

EVENT CALENDAR

	FEBRUARY 2011	18 FEB	19 SAT	20 SUN	21 MON	22 TUE	23 WED	24 THU	25 FRI
PERMANENT EXHIBITION	NEW WORKS, NEW HORIZONS								
TEMPORARY EXHIBITION	KUTLUĞ ATARAH - THE ENEMY INSIDE ME								
PHOTOGRAPHY EXH.	YMO LUP'S NEW LANDSCAPES								
VIDEO PROGRAM	RYAN TRECARTE								
CINEMA	FEBRUARY FILM PROGRAM								

http://www.istanbulmodern.org

<p>I promise to love you – Caldic Collection Voodoo ● ROTTERDAM KONSTHAL www.kunsthall.nl ROTTERDAM 2011. 02. 06 – 05. 15.</p>	<p>Suzanne Lafont <i>Situation Comedy</i> ● MUDAM LUXEMBOURG www.mudam.lu LUXEMBOURG 2011. 02. 17 – 05. 22.</p>	<p>Valeska Gert <i>Moving fragments</i> ● HAMBURGER BAHNHOF – MUSEUM FÜR GEGENWART www.hamburgerbahnhof.de BERLIN 2010. 09. 17 – 2011. 04. 10.</p>	<p>If I Only Knew... A Guide to Contemporary Art ● MOSCOW MUSEUM OF MODERN ART www.mmoma.ru MOSZKVA 2010. 12. 08 – 2011. 05. 29.</p>	<p>The Original Copy: Photography of Sculpture, 1839 to Today ● KUNSTHAUS www.kunsthau.ch ZÜRICH 2011. 02. 25 – 05. 15.</p>	<p>On to Pop ● MUSEUM OF MODERN ART (MOMA) www.moma.org NEW YORK 2010. 09. 29 – 2011. 04. 25.</p>
<p>Marrigje de Maar & Bert Teunissen ● HIUS MARSEILLE / FOUNDATION FOR PHOTOGRAPHY www.huismarseille.nl AMSZTERDAM 2011. 03. 04 – 06. 05.</p>	<p>Nagy-Britannia Carey Young <i>Memento Park</i> ● CORNERHOUSE www.cornerhouse.org MANCHESTER 2011. 02. 05 – 03. 20.</p>	<p>Corry Arcangel <i>Here comes everybody</i> ● HAMBURGER BAHNHOF – MUSEUM FÜR GEGENWART www.hamburgerbahnhof.de BERLIN 2010. 11. 30 – 2011. 05. 01.</p>	<p>Portugália To the Arts, Citizens! Utopies ● MUSEU DE ARTE CONTEMPORÂNEA DA FUNDAÇÃO DE SERRALVES www.serralves.pt PORTO 2010. 11. 21 – 2011. 03. 23.</p>	<p>André Kertész <i>Retrospective</i> ● FOTOMUSEUM WINTERTHUR www.fotomuseum.ch WINTERTHUR (ZÜRICH) 2011. 02. 26 – 05. 15.</p>	<p>Abstract Expressionist New York ● MUSEUM OF MODERN ART (MOMA) www.moma.org NEW YORK 2010. 10. 03 – 2011. 04. 25.</p>
<p>ANGRY <i>Young and radical</i> ● NEDERLANDS FOTOMUSEUM www.nederlandsfotomuseum.nl ROTTERDAM 2011. 01. 22 – 06. 13.</p>	<p>A History of Camera-less Photography ● V&A www.vam.ac.uk LONDON 2010. 10. 13 – 2011. 03. 27.</p>	<p>Attila Csörgő <i>Der archimedische Punkt</i> ● HAMBURGER KUNSTHALLE www.hamburger-kunsthalle.de HAMBURG 2011. 02. 27 – 05. 15.</p>	<p>Románia Architectures, Dessins – Utopies ● MNAC www.mnac.ro BUKAREST 2011. 01. 24-től</p>	<p>Svédország Cooper & Corfer <i>My Quiet of Gold.</i> ● HASSELBLAD CENTER www.hasselbladcenter.se GÖTEBORG 2011. 02. 26-től.</p>	<p>The Global Africa Project ● MUSEUM OF ARTS AND DESIGN www.madmuseum.org NEW YORK 2010. 11. 17 – 2011. 05. 15.</p>
<p>Izland <i>Without Destination</i> ● REYKJAVIK ART MUSEUM www.artmuseum.is REYKJAVIK 2011. 01. 10 – 04. 10.</p>	<p>Modern British Sculpture ● ROYAL ACADEMY OF ARTS www.royalacademy.org.uk LONDON 2011. 01. 19 – 04. 07.</p>	<p>Out of focus. After Gerhard Richter ● HAMBURGER KUNSTHALLE www.hamburger-kunsthalle.de HAMBURG 2011. 02. 11 – 05. 22.</p>	<p>Architectures, Dessins – Utopies ● MNAC www.mnac.ro BUKAREST 2011. 01. 24-től</p>	<p>László Moholy-Nagy ● MALMÖ KONSTHALL www.konsthall.malmo.se MALMÖ 2011. 02. 19 – 05. 01.</p>	<p>Sam Taylor-Wood <i>Chasts</i> ● BROOKLYN MUSEUM www.brooklynmuseum.org NEW YORK 2010. 10. 30 – 2011. 09. 14.</p>
<p>Izrael Gatekeepers ● HAIFA MUSEUM OF ART www.hma.org.il HAIFA 2011. 01. 29 – 05. 15</p>	<p>Gabriel Orozco ● TATE MODERN www.tate.org.uk LONDON 2011. 01. 19 – 04. 15.</p>	<p>Surreal Objects ● SCHIRN KUNSTHALLE www.schirn-kunsthalle.de FRANKFURT 2011. 02. 11 – 05. 29.</p>	<p>Atlásk. How to carry the world on one's back? ● MUSEO NACIONAL CENTRO DE ARTE REINA SOFIA www.museoreinasofia.es MADRID 2010. 11. 26 – 2011. 03. 28.</p>	<p>Jeanloup Sieff (1933–2000) ● MODERNA MUSEET www.modernamuseet.se STOCKHOLM 2011. 02. 19 – 05. 22.</p>	<p>KÜLFÖLD /ÁZSIA Japán FRENCH WINDOW – Looking at Contemporary Art through the Marcel Duchamp Prize ● MORI ART MUSEUM www.mori.art.museum TOKIÓ 2011. 03. 18 – 07. 13.</p>
<p>William Kentridge <i>Five Themes</i> ● THE ISRAEL MUSEUM www.imjnet.org.il JERUZSÁLEM 2011. 03. 05 – 06. 18</p>	<p>An Englishman in New York: Photographs by Jason Bell ● NATIONAL PORTRAIT GALLERY www.npg.org.uk LONDON 2010. 08. 14 – 2011. 04. 17.</p>	<p>Compass – Drawings from the Museum of Modern Art New York ● MARTIN-GROPIUS-BAU www.gropiusbau.de BERLIN 2011. 03. 11 – 05. 29.</p>	<p>Univervo vídeo. Kinetic Histories ● LABORAL CENTRO DE ARTE Y CREACIÓN INDUSTRIAL www.laboralcentrodearte.org GIJÓN 2011. 02. 04 – 04. 04.</p>	<p>Szlovénia Marko Peljhan, Matthew Biederman and collaborators <i>Coded Utopia – from Makrolab to the Arctic Perspective Initiative</i> ● MODERNA GALERIJA www.mg-lj.si LJUBJANA 2011. 03. 25 – 05. 25.</p>	<p>Kína Yang Yong <i>Lightscape</i> ● ULLENS CENTER FOR CONTEMPORARY ART (UCCA) www.ucca.org.cn PEKING 2010. 11. 17 – 2011. 03. 13.</p>
<p>Romuald Hazoumè ● IRISH MUSEUM OF MODERN ART www.imma.ie DUBLIN 2011. 02. 09 – 05. 15.</p>	<p>NEWSPEAK: BRITISH ART NOW (Part Two) ● SAATCHI GALLERY www.saatchi-gallery.co.uk LONDON 2010. 10. 27 – 2011. 04. 17.</p>	<p>Olaszország EUROPUNK, la culture visuelle punk en Europe, 1976–1980 ● ACADEMIE DE FRANCE À ROME – VILLA MEDICI www.villamedici.it ROMA 2011. 01. 21 – 03. 20.</p>	<p>Are you Ready for TV? ● MUSEU D'ART CONTEMPORANI DE BARCELONA www.macba.es BARCELONA 2010. 11. 05 – 2011. 04. 25.</p>	<p>Törökország Yao Lu <i>New Landscapes</i> ● ISTANBUL MODERN www.istanbulmodern.org ISTANBUL 2011. 01. 19 – 05. 22.</p>	<p>Plugged in – Shanghai in a Dream ● ISLAND6 ARTS CENTER www.island6.org SHANGHAI 2011. 01. 08 – 03. 20.</p>
<p>Írország Romuald Hazoumè ● IRISH MUSEUM OF MODERN ART www.imma.ie DUBLIN 2011. 02. 09 – 05. 15.</p>	<p>„...a multitude of soap bubbles wich wich explode from time to time...” Pino Pascali’s final works 1967–1968 ● CAMDEN ARTS CENTRE www.camdenartscentre.org LONDON 2011. 03. 04 – 05. 01.</p>	<p>Modernikon. Contemporary Art from Russia ● FONDAZIONE SANDRETTO RE REBAUDENGO www.fondsr.org TORINO 2009. 09. 23 – 2011. 04. 24.</p>	<p>Mirolaw Balka ● MUSEO NACIONAL CENTRO DE ARTE REINA SOFIA www.museoreinasofia.es MADRID 2010. 11. 26 – 2011. 04. 25.</p>	<p>Yao Lu <i>New Landscapes</i> ● ISTANBUL MODERN www.istanbulmodern.org ISTANBUL 2011. 01. 19 – 05. 22.</p>	<p>Omen ● ISLAND6 ARTS CENTER www.island6.org SHANGHAI 2011. 03. 12 – 04. 15.</p>
<p>Lengyelország Mirosław Bałka <i>FRAGMENT</i> ● CENTER OF CONTEMPORARY ART UJAZDOWSKI CASTLE www.csw.art.pl VARSO 2011. 01. 15 – 03. 27.</p>	<p>Laurie Anderson, Trisha Brown, Gordon Matta-Clark <i>Pioneers of the Downtown Scene, New York 1970s</i> ● BARBICAN – ART GALLERY http://www.barbican.org.uk/ LONDON 2011. 03. 03 – 05. 22.</p>	<p>Emerging Talents 2011 ● CENTRO DI CULTURA CONTEMPORANEA STROZZINA www.strozzina.org FIRENZE 2011. 02. 19 – 05. 01.</p>	<p>Chaos and Classicism: art in France, Italy, Germany and Spain, 1918–1936 ● GUGGENHEIM MUSEUM BILBAO www.guggenheim-bilbao.es BILBAO 2011. 02. 22 – 05. 15.</p>	<p>KÜLFÖLD /AMERIKA USA A Shot in the Dark ● WALKER ART CENTER www.walkerart.org/ MINNEAPOLIS 2010. 08. 12 – 2011. 03. 20.</p>	<p>Szingapúr It’s Now or Never Part II – New Contemporary Art Acquisitions from Southeast Asia ● SINGAPORE ART MUSEUM (SAM) www.singart.com SZINGAPÜR 2011. 03. 08 – 05. 08.</p>
<p>Loophole to Happiness ● MUZEUM SZTUKI ŁÓDŹ http://mzl.org.pl/ ŁÓDŹ 2011. 01. 27 – 03. 27.</p>	<p>Romantics ● TATE BRITAIN www.tate.org.uk LONDON 2010. 08. 09 – 2011. 07. 31.</p>	<p>Suspense. Suspended sculptures ● EX3 CENTRO PER L'ARTE CONTEMPORANEA www.ex3.it FIRENZE 2011. 02. 19 – 05. 08</p>	<p>Genius Locí ● FUDACIÓ JOAN MIRÓ http://fundaciomiro-bcn.org/ BARCELONA 2011. 03. 11 – 06. 05.</p>	<p>Houdini: Art and Magic ● THE JEWISH MUSEUM www.thejewishmuseum.org NEW YORK 2010. 10. 29 – 2011. 03. 27.</p>	<p>Negotiating Home, History and Nation: Two Decades of Contemporary Art from Southeast Asia, 1991–2010 ● SINGAPORE ART MUSEUM (SAM) www.singart.com SZINGAPÜR 2011. 03. 12 – 06. 26.</p>
<p>Neo Rauch <i>Begleiter. Myth of Realism</i> ● ZACHĘTA NARODOWA GALERIA SZTUKI www.zacheta.art.pl VARSO 2011. 03. 12 – 05. 15.</p>	<p>Németország Elmgreen & Dragset <i>Celebrity – The One and the Many</i> ● ZKM / MUSEUM FÜR NEUE KUNST www.zkm.de KARLSRUHE 2010. 11. 07 – 2011. 03. 27.</p>	<p>THE VORTICISTS: Rebel artists in London and New York, 1914–1918 ● PEGGY GUGGENHEIM COLLECTION www.guggenheim-venice.it VELENCE 2011. 01. 29 – 05. 15.</p>	<p>Ségantini ● FONDATION BEYELER www.beyeler.com BASEL 2011. 01. 16 – 04. 25.</p>	<p>Directions: Cyprien Gaillard and Mario Garcia Torres ● HIRSHHORN MUSEUM AND SCULPTURE GARDEN http://hirshhorn.si.edu/ WASHINGTON 2010. 11. 10 – 2011. 03. 27.</p>	<p>Singapore Biennale 2011: Open House ● SINGAPORE ART MUSEUM (SAM), SAM AT 80, NATIONAL MUSEUM OF SINGAPORE, OLD KALLANG AIRPORT www.singaporebiennale.org www.singart.com SZINGAPÜR 2011. 03. 13 – 05. 15.</p>
<p>Litvánia Carsten Nicolai <i>Pionier</i> ● THE CONTEMPORARY ART CENTRE www.cac.lt VILNIUS 2011. 02. 04 – 03. 13.</p>	<p>Sounds. Radio – Kunst – Neue Musik ● ZKM / MUSEUM FÜR NEUE KUNST www.zkm.de KARLSRUHE 2010. 11. 11 – 2011. 03. 27.</p>	<p>Oroszország Decode: Digital Design Sensations. ● GARAGE: CENTER OF CONTEMPORARY ART www.garageccc.com MOSZKVA 2011. 02. 11 – 04. 11.</p>	<p>ARBEIT / LABOUR – Set 7 from the Collection and Archive of the Fotomuseum Winterthur ● FOTOMUSEUM WINTERTHUR www.fotomuseum.ch WINTERTHUR (ZÜRICH) 2010. 09. 11 – 05. 18.</p>	<p>EXPOSED / Voyeurism, Surveillance, and the Camera since 1870 <i>The Modern Century</i> ● SAN FRANCISCO MUSEUM OF MODERN ART www.sfmoma.org SAN FRANCISCO 2010. 10. 30 – 2011. 04. 17.</p>	
<p>Luxemburg Out-of-Sync – The Paradoxes of Time Suchan Kinoshita Stick Empathy</p>					

SZOCIÁL BAZÁR

Szabó Péter projektje

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

Balázs József Tamás

Horváth Tibor

Kerekes Gábor

Kristóf Krisztián

Kokesch Ádám

Kótun Viktor

Siegmund Ákos

Szabó Ákos

Szacsva y Pál

Szigeti Csongor

STÚDIÓ GALÉRIA

1077 Budapest, Rottenbiller u. 35.

2011. február 15 – március 12.

<http://studio.c3.hu>